

Викладене, дозволяє виокремити такі основні особливості взаємодії Національної поліції та Національної гвардії України у сфері охорони громадського порядку під час проведення Євробачення-2017:

- спільні практичні навчання особового складу підрозділів Національної поліції, Національної гвардії, Державної прикордонної служби України та Державної служби з надзвичайних ситуацій, які забезпечать злагоджену взаємодію в реальних умовах несення служби;

- сучасне технічне оснащення підрозділів Національної поліції та Національної гвардії (автомобілі, гелікоптер, спеціальні засоби, вогнепальна зброя, інформаційні ресурси, тощо);

- створення Ситуаційних центрів Національної поліції України, які координуватимуть діяльність Національної поліції та Національної гвардії, прийматимуть управлінські рішення щодо подальших дій цих підрозділів.

Список бібліографічних посилань

1. Поліція та Нацгвардія працюватимуть у чіткій взаємодії щоб забезпечити громадський порядок під час проведення Євробачення//Національна гвардія України. URL: <http://ngu.gov.ua/ua/news/policiya-ta-nacgvardiya-pracyuvatyut-u-chitkiy-vzayemodiyi-shchob-zabezpechyty-gromadskyi-poryadok> (дата звернення 02.06.2017).

2. Під час Євробачення поліція вперше застосує спецгелікоптер//Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2223963-pid-cas-evrobacenna-policiya-vperse-zastosue-specgelikopter.html> (дата звернення 02.06.2017).

Одержано 12.06.2017

УДК 342.922(477)

Станіслав Володимирович ЗЛИВКО,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного, цивільного та господарського права і процесу юридичного факультету Академії Державної пенітенціарної служби, м. Чернігів

КЕРІВНИК У СФЕРІ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ ЯК СУБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН

Питання про суб'єктивний склад адміністративних відносин у будь-якій галузі права залишається актуальним для дослідників як загальнотеоретичної, так і галузевої фахової проблематики. Вивчення питань щодо визначення кола суб'єктів адміністративного права, з'ясування місця і ролі керівника у сфері виконання покарань як суб'єкта адміністративного права також є досить актуальним.

Вітчизняна пенітенціарна система упродовж двадцяти років української державності пройшла складний шлях становлення, на якому вона неодноразово зазнавала й продовжує зазнавати суттєвих змін, у зв'язку з чим актуалізується необхідність подальших наукових досліджень у цій сфері.

Новим поштовхом для активізації наукових досліджень у даній сфері стало ухвалення постанови Кабінетом Міністрів України від 18 травня 2016 року № 343, де мова йде про те, що з метою оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції, раціонального використання бюджетних коштів ліквідувати Державну пенітенціарну службу України, поклавши на Міністерство юстиції України завдання і функції з реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, а також відповідно до постанови Кабінету Міністрів № 348 від 18.05.2016 р. «Про ліквідацію територіальних органів управління Державної пенітенціарної служби та утворення територіальних органів Міністерства юстиції» ліквідовуються як юридичні особи публічного права 24 територіальні органи (обласні) управління Державної пенітенціарної служби та утворюються як юридичні особи публічного права територіальні органи Міністерства юстиції – шість міжрегіональних управлінь з питань виконання кримінальних покарань та пробації.

На жаль, адміністративно-правова доктрина щодо статусу як міжрегіональних управлінь з питань виконання кримінальних покарань та пробації, так і статусу керівника в означеній сфері поки що не відповідає вимогам сьогодення, що зумовлено як новизною даної проблематики, так і її складністю та поліаспектністю. Означені фактори наголошують на важливості вивчення даного питання та його значимості для адміністративно-правової теорії та практики.

У загальній теорії адміністративного права під суб'єктом розуміють носія (фізичну чи юридичну особу) прав і обов'язків у сфері публічного управління, передбачених адміністративно-правовими нормами, який здатен надані права реалізовувати, а покладені на нього обов'язки – виконувати [1, с. 226]. З цього визначення випливає те, що «претендент» на статус суб'єкта адміністративного права за своїми особливостями потенційно здатний бути носієм суб'єктивних прав та обов'язків у сфері державного управління, тобто повинен мати комплекс соціальних передумов, які дозволяють їх йому надати. До зазначених особливостей належать наступні:

- зовнішня відокремленість;
- персоніфікація в суспільних відносинах управлінського зразка, тобто виступ у вигляді єдиної особи-персони;
- здатність виражати і здійснювати державну волю в процесі адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.

«Претендент», який має перераховані вище особливості, набуває статусу суб'єкта тільки в тому разі, якщо держава, використовуючи адміністративно-правові норми, робить його носієм (власником) прав та обов'язків, які реалізуються «претендентом» у сфері державного управління [2, с. 84]. Отже, керівнику у сфері виконання покарань властиві подані вище особливості, а це дає змогу стверджувати те, що він є суб'єктом адміністративно-правових відносин. При цьому потенційна здатність мати права й обов'язки у сфері державного управління (адміністративна правоздатність),

реалізовувати їх (адміністративна дієздатність) та власне їх наявність формують адміністративно-правовий статус керівника у сфері виконання покарань як суб'єкта адміністративного права.

Діяльність керівника перебуває під впливом сучасних докорінних змін у соціально-економічних сферах та політичних перетворень, складної криміногенної ситуації, проблем нормативно-правового, кадрового, фінансового та матеріально-технічного забезпечення. Крім того, на діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України відбиваються особливості чергового етапу її реформування, ознаками якого є суттєві зміни в системі управління, відкритість, підзвітність суспільству, структурна перебудова, демілітаризація, тісне партнерство з громадськими організаціями, нові підходи до оцінки результатів адміністративної і оперативно-розшукової діяльності. Зазначені чинники ставлять перед Міністерством юстиції абсолютно нові, до недавніх пір невластиві йому завдання, зумовлюють необхідність перегляду стратегічних напрямків діяльності, пошуку нових форм і методів управління оперативно-службовою діяльністю персоналу та фінансово-господарською діяльністю органів і установ, підвищення організаційної ролі керівника до рівня суспільних потреб у сфері виконання покарань [3, с. 85–86].

Щодо системи суб'єктів адміністративно-правових відносин у сфері виконання покарань, то вона є досить складною, оскільки включає в себе як фізичних, так і юридичних осіб, а також як індивідуальних, так і колективних суб'єктів. Враховуючи, що системою є порядок, зумовлений правильним, планомірним розташуванням і взаємним зв'язком частин чого-небудь [4, с. 1320], то можна зазначити, що система суб'єктів адміністративно-правових відносин складається з учасників певних процесів чи певної діяльності, які виступають у вигляді особи, групи осіб чи організації, наділені необхідним обсягом прав та обов'язків, реалізуючи їх у своїй діяльності в межах конкретної системи.

Загалом як для адміністративного права, так і для адміністративно-правових відносин характерна наявність великої кількості суб'єктів із різними повноваженнями, структурою та правовими властивостями.

Враховуючи викладене, доходимо наступного висновку: учасники суспільних відносин, що виникають у сфері виконання покарань, які наділені адміністративною правосуб'єктністю, закріпленою нормами адміністративного права є суб'єктами адміністративних правовідносин. Відповідно, суб'єктами адміністративно-правових відносин у сфері виконання покарань є система фізичних та юридичних осіб, які наділені адміністративною правосуб'єктністю та забезпечують реалізацію державної пенітенціарної політики.

На підставі аналізу особливостей адміністративно-правових відносин властивих керівнику у сфері виконання покарань, можна стверджувати те, що він є суб'єктом адміністративно-правових відносин. При цьому потенційна здатність мати права й обов'язки у сфері державного управління

(адміністративна правоздатність), реалізовувати їх (адміністративна дієздатність) та власне їх наявність формують адміністративно-правовий статус керівника у сфері виконання покарань як суб'єкта адміністративного права.

Список бібліографічних посилань

1. Загальне адміністративне право : підручник / Гриценко І. С., Мельник Р. С., Пухтецька А. А. та ін.; за заг. ред. І. С. Гриценка. Київ: Юрінком Інтер, 2015. С. 4.
2. Яценко С. Л. Адміністративно-правові засади діяльності керівника в органах внутрішніх справ України: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2009. 225 с.
3. Зливко С.В. Керівник як елемент системи суб'єктів адміністративно-правових відносин у сфері виконання покарань // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2016. № 6, т. 2. С. 83–87.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і готов. ред. В. Т. Бусел. Київ: Ірпінь: Перун, 2003. 1440 с.

Одержано 12.06.2017

УДК [351.74:342.9.03](477)

Володимир Олегович ІЛЬНИЦЬКИЙ,

кандидат юридичних наук, асистент кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, м. Харків

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Україна поклала на співробітників поліції, як на представників держави, відповідальність щодо захисту прав громадян та дотримання законності в країні. У повсякденні, поліція здійснюючи (у тому числі адміністративно-процесуальну) діяльність, приймаючи рішення повинна ґрунтуватися на демократичних цінностях, відданості верховенству закону і поваги прав людини. Поліція у процесі здійснення адміністративно-процесуальної діяльності повинна дотримуватись основних прав людини та недоторканності особи.

У демократичному суспільстві, крім виконання функцій з охорони громадського порядку в інтересах суспільства в цілому, поліція також сприяє у гарантуванні прав і свобод особистості і суспільства, захисті громадян та їх майна, а також охорони демократичних інститутів, на яких ґрунтується державний правопорядок. Співробітники поліції підвищують легітимність держави, якщо у своїй повсякденній роботі вони демонструють виконання своїх повноважень на належному рівні. Справедливе та неупереджене ставлення поліції до всіх громадян допомагає завоювати повагу, підтримку і співпрацю суспільства. В результаті поліція здобуває довіру і впевненість суспільства в ній [1, с. 7–22].